

Crkva u doba humanizma - promicanje vjere, tradicije i kulture

Question #1 (1 point)

Što je to islamizacija?

- brojni katolici su morali prijeći na islam
- danak u krvi
- katolici su morali napustiti svoja ognjišta
- teški nameti kršćana uslijed turskog osvajanja

Question #2 (1 point)

Što možemo povezati sa Splitskinom Marko Marulićem (1450-1520)?

- modernu pobožnost (devotio moderna)
- Misal po zakonu Rimskog dvora (1483.)
- O umijeću dobrog života (1540.)
- Pouke za čestiti život (De institutione bene vivendi)

Question #3 (1 point)

Što je to renesansa?

- proučavaju se antički pjesnici, povjesničari i filozofi
- slobodan, uravnotežen, radostan i društven čovjek
- preporod i obnova
- društveno-politički pokret u Europi od 14. do 16. st.

Question #4 (1 point)

Tko je najviše zaslužan da su Hrvati u Bosni, Slavoniji i Srijemu sačuvali svoju vjeru?

- Ahdnama (povelja sultana Mehmed II.)
- franjevci
- svjetovni svećenici
- dominikanci

Question #5 (1 point)

Kako se zove prvotisak neke knjige tiskane u počecima tiskarstva (1450-1500)?

Answer:

Question #6 (1 point)

Misal Rvacki tiskan je u Rijeci 1531.

- True
- False

Question #7 (1 point)

Izbaci uljeza.

- Marko Marulić
- Juraj Dalmatinac
- Nikola Božidarević
- papa Siksto V.

Question #8 (1 point)

Izbaci uljeza među izjavama.

- Ivan Stojković (1395-1443)
- knjižnica dominikanskoga samostana (13. st.)
- najstarija knjižnica u Hrvatskoj (12. st.) - Metropolitana
- Marin Držić

Question #9 (1 point)

Što je humanizam?

- proučavaju se antički govornici
- u središte pozornosti/interesa dolazi čovjek
- preporod najviše u graditeljstvu i umjetnosti
- vjera se stavlja u drugi plan

Question #10 (1 point)

S kojim gradom povezujemo biskupa Maksimilija Vrhovca?

- Dubrovnik
- Zagreb
- Split
- Hvar

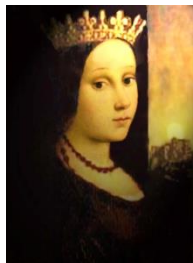
HRVATSKI SVECI I BLAŽENICI

Vjerujemo da je u hrvatskom puku mnoštvo vjernika živjelo svoju vjeru na svetački način. Nasljedovali su primjer Isusa Krista koji je prošao zemljom čineći dobro. Mnoga njihova imena ljudima nisu znana. Vjerujemo da su nakon smrti susreli Onoga za kojega su živjeli i radili. Neke od njih Crkva je uzdigla na čast oltara. Prošli su put od proglašenja blaženim (beatifikacija) do proglašenja svetim (kanonizacija).

Crkva je za sada službeno proglasila tri Hrvata svetima – Nikolu Tavelića, Marka Križevčanina i Leopolda Bogdana Mandića. Druge, vjerujemo, tek čeka proglašenje svetima, te su sada blaženi – Katarina Kosača, Ozana Kotorska, Alojzije Stepinac, s. Marija Propetog Petković, Ivan Merz kao i niz drugih osoba.

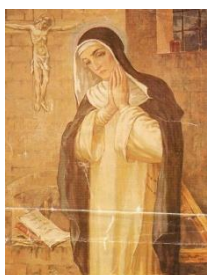
Uz dugotrajne pripreme za proglašenje kandidata blaženim i svetim, uz svjedočanstva uzornog življenja vjere, Crkva traži i znakove, koji potvrđuju da je određena osoba u blaženom gledanju Boga i da posreduje milosti. Sadašnja praksa Crkve za proglašenje blaženim traži, uz opsežno proučavanje nečijeg života, barem jedno čudesno ozdravljenje (medicinsko neprotumačivo) po zagovoru osobe umrle na glasu svetosti, te kasnije još jedno za proglašenje svetim.

 <p>sv. Nikola Tavelić (14. st.)</p>	<p>Sv. Nikola Tavelić, rodnom iz Šibenika, u 25. godini postao je svećenik – franjevac. Najprije je djelovao u Bosni kao misionar, a zatim s nekoliko redovnika odlazi u Svetu zemlju, u Jeruzalem svjedočiti kršćansku vjeru. Umjesto križarskog rata na miran način želi svjedočiti kršćansku vjeru. Nakon tri dana zajedno s kolegama okrutno je mačevima sasječen, a onda i spaljen na lomači od Osmanlija. Godine 1970. proglašen je svetim (prvi hrvatski svetac). Spomendan ovoga sveca je 14. studenog (dan mučeništva za vjeru).</p>
 <p>sv. Marko Križevčanin (16.-17. st.)</p>	<p>Punim imenom, Marko Stjepan Krizin, rođen u Križevcima, studirao je najprije u Grazu, a onda u Rimu. Kao student istaknuo se bistrinom uma i krepošću. Postavši svećenik, vratio se u svoju zavičajnu biskupiju, ali samo kratko. Ubrzo je pozvan da djeluje u Ugarskoj, gdje su prijetili kalvini (protestanti). Trebao je ojačati vjeru malobrojnih katolika. Zajedno s dvojicom isusovaca uhvaćen je i okrutno mučen. Ni po cijenu života nije se želio odreći katoličke vjere. Spomen njegova mučeništva je 7. rujna.</p>
 <p>sv. Leopold Bogdan Mandić (19.-20. st.)</p>	<p>Leopold Bogdan Mandić, rodnom iz Boke Kotorske (zaljeva hrvatskih svetaca, danas unutar Crne Gore), djelovao je u Padovi. Poznat je diljem svijeta kao glasoviti ispovjednik. Njegove ispovijedi mijenjale su i najteže grješnike. Znao je ispovijedati i po 15 sati dnevno. Umro je na glasu svetosti. Nakon njegove smrti nižu se mnoga uslišanja i milosti onih koji mu se mole. Njegov spomendan svetkuje se 12. svibnja.</p>

bl. Katarina Kosača
(15. st.)

Posljednja bosanska kraljica Katarina svoju duboku religioznost nadahnjivala je na franjevačkoj duhovnosti. Kao kraljica djelovala je mirotvorno, štitila je interese siromašnih, gradila je crkve, a nakon suprugove smrti posvetila se odgoju djece, koji su 1463. odvedeni u tursko zarobljeništvo. Utočište je potražila u Dubrovniku, a zatim u Rimu, dijeleći sudbinu brojnih izbjeglica, u nadi oslobođenja hrvatskih krajeva od Turaka.

bl. Ozana Kotorska
(15.-16. st.)

Rođena u gorovitom kotorskom zaleđu, Katarina Kosić u 21. godini života preuzima ime Ozana. Postaje redovnica dominikanka. S dopuštenjem biskupa Tripuna Bisantija, Ozana se kao „zazidana djevica“ nastanila u maloj sobi uz kapelu sv. Bartola u Kotoru. Poslije sedam godina isposništva prelazi u novu ćeliju gdje je podignut mali samostan u kojem se pobožne djevojke posvećuju molitvi i odricanju za dobro svojih sugrađana, ekumenizma i mira.

bl. Alojzije Stepinac
(19.-20. st.)

Blaženi Alojzije Stepinac, rođen u Krašiću, vrlo rano, već s 36 godina postaje zagrebački nadbiskup. Na njegov prijedlog osnovan je Caritas Zagrebačke nadbiskupije. Uz neumorni rad i pobožnost istaknuo se u obrani ugroženih ljudi (doba II. svj. rata i poraća). Premda nevin, u montiranom komunističkom procesu osuđen je na 16 godina zatvora. Ondje je podnio svoje mučeništvo za Crkvu i Domovinu.

bl. s. Marija Propetog Petković
(19.-20. st.)

Blažena s. Marija od Propetog (Raspetog) Isusa Petković, rođena je u Korčuli. Umjesto bogate karijere kao odlična i marljiva učenica, posvećuje se redovničkom pozivu. Osnovala je izvorno hrvatsku družbu za služenje siročadi i siromašnoj djeci i mladima (Družba Kćeri milosrđa). Već za njezina života ova se družba proširila diljem svijeta. Bl. Ivan Pavao II. za posljednjeg pohoda Hrvatskoj 6. lipnja 2003. godine proglasio ju je blaženom.

bl. Ivan Merz
(19.-20. st.)

Hrvatski blaženik, Ivan Merz, rodom iz Banja Luke, ljubitelj književnosti, rano se susreo s problemom patnje. Proživio je svu strahotu I. svjetskog rata. Snažno se okrenuo vjeri. Brzo je završio studij i doktorirao svladavši desetak jezika i napisavši mnoštvo studija. Radio je u gimnaziji kao srednjoškolski profesor. Svoje slobodno vrijeme darovao je za mlade i njihov odgoj u vjeri. Umro je sa svega 32 godine u Zagrebu. Svoj život prikazao je kao žrtvu Bogu za hrvatsku mladež.